

Avoim julkaiseminen: julkaisuprosessin vaikutus kirjoittajan valintoihin

Arja Tuuliniemi
palvelupäällikkö, FinELib

FinELibin transformatiiviset sopimukset

- FinELib-konsortio mahdollistaa osaltaan digitaalisten aineistojen saatavuuden ja aineistojen välittömän avoimen julkaisemisen
- FinELib-konsortiolla on 11 avoimen julkaisemisen sisältävää lehtipakettisopimusta vuonna 2021
  - jotkut sopimukset sallivat kaikkien hyväksytyjen artikkelien julkaisemisen avoimena, toisissa on määritelty joko rahallinen tai artikkelimäärän mukainen katto
  - kustantajien julkaisuprosesseissa on eroja, millä on osaltaan vaikutusta siihen paljonko avoimia artikkeleita ja millä lisenssillä artikkeleita julkaistaan

Avointen julkaisujen osuus - tilanne alkuvuonna 2021

Avoimien julkaisujen määrä vaihtelee aineistoittain:

- 25 % - 100 %

CC BY –lisensoilla julkaistujen artikkelien osuus myös vaihtelee aineistoittain

Kustantajat	CC BY %
ACS	100 %
Elsevier	76 %
Emerald	100 %
IEEE	97 %
Lippincott	11 %
OUP	83 %
RSC	38 %
Sage	100 %
Springer	98 %
Taylor&Francis	33 %
Wiley	62 %

Johtopäätökset: julkaisuprosessi vaikuttaa avoimen julkaisemisen määriin

- Miksi julkaisumäärät ovat alhaisemmat kuin mitä konsortion sopimuksen perusteella voitaisiin julkaista avoimena?
  - kustantajan julkaisuprosessi ei tue avointa julkaisemista eikä kustantaja tiedota FinELibin avoimen julkaisemisen sopimuksesta tutkijoille

Johtopäätökset: julkaisuprosessi vaikuttaa avoimen julkaisemisen määriin

- Miksi kaikki / lähes kaikki artikkelit jotka voidaan julkaista avoimena on julkaistu avoimena?
  - julkaisuprosessi:
    - tunnistetaan kirjoittaja, joka oikeutettu OA-etuun
    - kustantaja informoi tutkijoita selkeästi OA-mahdollisuudesta
    - OA-julkaiseminen ensisijainen vaihtoehto

Johtopäätökset: julkaisuprosessi vaikuttaa CC BY – lissensillä julkaistujen artikkeleiden määriin

- Miksi artikkeleita on julkaistu rajatumilla lissensseillä kuin CC BY?
  - julkaisuprosessi
    - kirjoittajalle tarjotaan useita lissenssejä valittavaksi, mahdollisesti niin että rajatumpi lissenssi on 1-vaihtoehto ja oletusarvoisesti jo valittu
    - kirjoittajat eivät tiedä mikä ero eri lissensseillä on & lissenssien kuvaukset vaikeaselkoisia
    - kirjoittajat eivät tiedä rahoittajien CC BY –vaatimuksista
  - joillakin lehdillä vain rajattuja (esim. CC BY NC) lissenssejä käytössä tai CC BY mahdollinen vain silloin jos rahoittaja sitä edellyttää

Johtopäätökset: julkaisuprosessi vaikuttaa CC BY – lisenssillä julkaistujen artikkeleiden määrään

- Miksi lähes kaikki artikkelit on julkaistu CC BY -lisenssillä?
  - FinELib-sopimus kattaa vain CC BY –lisenssillä julkaisemisen
  - kustantajan järjestelmässä CC BY oletusvalintana ja listattu ensin, lisäksi teksti joka kannustaa julkaisemaan CC BY -lisenssillä
  - kirjoittajan on erikseen pyydettävä, mikäli haluaa julkaista muulla lisenssillä

www.kansalliskirjasto.fi

Arja Tuuliniemi
palvelupäällikkö
finelib@helsinki.fi